השוכר יאת הפועל לעשות עמו ביין נסך

שכרו אסור שכרו לעשות עמו מלאכה אחרת אע"פ שאמר לו העבר לי

חבית של יין נסך ממקום למקום שכרו מותר

יין נסך השוכר את החמור להביא עליה יין נסך

שכרה אסור ישכרה לישב עליה אע"פ שהניח

עובד כוכבים יולגינו עליה שכרה מותר:

גֹבו' מ"ם שכרו אסור אילימא הואיל ויין נסך

אסור בהנאה שכרו נמי אסור יהרי ערלה

הוכלאי הכרם דאסורין בהגאה ותגן יימכרן

וקידש בדמיהן מקודשת אלא הואיל ותופם

את דמיו כעבודת כוכבים והרי שביעית

דתופם' את דמיה ותנן מיהאומר לפועל הילך

דינר זה לקום לי בו ירק היום שכרו אסור

לקום לי ירק היום שכרו מותר א"ר אבהו

וכן בשבת קלט: בפרש"ו], ב) קידושין נו: לעיל נד: ב) קידושין נו: לעיל נד:

[נדרים מו:], ג) שביעית פ״ח מ״ד [ע״ם ההבבות מהופכות], ד) [בכורות

יב:], ה) ול"ל והתנן והיינו משנה דשביעית פ"ח מ"ד כפי הנוסחא משנה דהתם],

ו) [בסדר המשנה לי בו ירק], ו) מעשר שני פ"ג משנה א, ה) לא נמנא כן בפר"י ועיין

רש"ל,

גליון הש"ם

תום' ד"ה השוכר וכו

. משמע לגמרי. לא הכנת

דמה לריך למשמעות הא

א"א לפרש בענין אחר דהא ברישא דקתני שכרו אסור זהו חליפי שביעית היינו

דאסור ליהנות ממנו שלא בקדושת שביעית א"כ בסיפא דתני שכרו מותר

דלא קנפו. תמוה לי במה

מתפהו בזה הא פשיטא

נסתפקו כהה הה פסיסת דאין ללמוד שאר איסורין מיין נסך דהרי קתני מכרן

דלנמרי מוחר:

ומאמר

מותר שברו

מחכנות הסורות הככי טו טו סמג לאוין קמה טוש"ע י"ד סי קלג סעיף

ב ג מייי שם הלכי י"ד סי' רלד סעיף א: ד ה מיי' שם הלכ' ו סמג לאוין קמה טוש"ע י"ד

ס" רלו סעיף ג: ה ו מי" פ"ו מהל שמיטה הלכ' יב:

ל ה מיי פיינ מכלי שמיטה הלכה יג: א ט מיי' שם הלכה א ופ"ה מהלכות בכורות

שמיטה הלכ' יג: ב מיי' פ"ג מהלכות מעשר שני הלכה כב:

תורה אור השלם 1. וְהָיְתָה שַׁבַּת הָאָרֶץ ַ שַבַּת . שַבַּת וּלְעַבְּדְּךְ וּלְאֵ הַלְעַבְּדְרָ וּלֹתי הַגְּרִים ייר ֖֖֖֖֖֖֖֖֖֖֖֖֓֝֝֝֝֝֝֝֝֝֝֝֝֝֝֝֝֝֝֝֝֝ ולַאֲמֶתֶּךְ ויקרא כה ו

מוסף רש"י מכרן וקידש בדמיהן מקודשת. דאין הדמים נתפסין באיסור (קדושין .(:11

כי מעתה היה יודע שיין נסך תופס דמיו כעבודת כוכבים ואעפ״כ היה רוצה לדמות שכר יין נסך לדמי ערלה ולשכר

והכי פריך מ"ט שכרו אסור נהי והכי פריך מ"ט שכרו חסור נהי מוש"ע שם סעיף ב: דתופס דמיו כעבודת כוכבים מ"מ ג ד מיי שם פ"י הלכי ט שכרו אין בו איסור אלא מדרבנן סמג לאוין קמח טוש"ע שכרו אין בו איסור אלא מדרבנן ואינו חשוב כדמי יין נסך ומה טעם גזרו עליו אילימא משום דיין נסך גופיה אסור בהנאה מן התורה הלכך גזרו על שכרו אטו הגוף והרי ערלה וכנאי הכרם דאסורין בהנאה מן וז מיי פייג מהנסות הלי המיר פייג מהנסות הלי החרב בלי אסורות הלי התורה ולא גזרו על הדמים אטו הגוף ואין להחמיר כאן בשכר יותר מהתם בדמים דהשתא דמים שמלינו איסורי הנאה שגם דמיהם אסורין מן התורה כמו הגוף באותן שתופסין דמיהן ואפילו הכי לא גזרו דמים אטו גוף באותן שאין תופסין דמיהם שכר שאינו אסור בשום איסור הנאה מן התורה כל שכן שלא נגזר שכר אטו הגוף ומשני אלא הואיל ותופס דמיו כעבודת כוכבים כלומר שכר דגוף לא מיחליף אבל שכר בדמים מיחליף ופריך והרי שביעית דתופסת דמיה ° וקאמר שכרו מוחר דמשמע לגמרי ולא (ד) נתפס בקדושת שביעית ולא גזרינן שכר שביעית אטו דמי שביעית ואין לומר דשאני יין נסך דאית ביה תרי חומרי איסור הנאה ותופס דמיו

דלא מיחליף שכר בדמים בתרי חומרי

יותר מבחומרא אחת ומסיק א"ר

השובר. עובד כוכבים ששכר את ישראל לעשות עמו מלאכה השובר את הפועל: מ"ם שברו אסור. מתוך השיטה משמע א א ב מיי פייג מהלי מהלים אור מות מאלים אורות הלכי מהלים אורות הלכי מודים שיני נחד תותה דמנו הנדודה מאלים אורות הלכי ביין נסך להריקו מכלי אל כלי או להעביר חבית ממקום למקום. וביין נסך ממש קאמר שנחנסך לעבודת כוכבים וסחם יינן מיבעיא לן בגמרא (a) : שכרו לעשות עמו מלאכה אחרת. כל שכרו שביעית אע"ג דאיכא ביין נסך תרי חומרי איסור הנאה ותופס דמיו

מותר דאף על גב דאגרא דיהיב לא משום מלאכה אחרת היא. ובגמרא (ג מפרש לה שפיר: גבו' מקודשת. אלמא איסורי הנאה דמיהן מותרין וכל שכן שכר פעולתו: אלא הואיל ותופס את דמיו לעבודת לוכבים. דכיון דנתנסך לעבודת כוכבים הרי היא כעבודת כוכבים דדמיה אסורין כדאמרן (לעיל נד:) כל שאתה מהיה הימנו הרי הוא כמוהו וכי היכי דדמיו אסורין שכר פעולתו נמי אסור: לקוט לי בו. לשון מכר הוא דמשמע לקוט לי שוויו ירק: שכרו אסור. לשהותו אחר זמן הביעור אלא מתבער בשביעית: לקוע לי ירק. לשון שכירות הוא ולא לשון מכר ואין לו דמים שיתפסו בקדושת שביעית: לד היתר. מתנת חנס: כדתנן. גבי מעשר שני: לחלק

ל^{קלק} א"ר יוחנן יקנם הוא שקנסו חכמים בחמרין וביין נסך יין נסך הא דאמרן חמרין מאי היא דתניא החמרין שהיו עושין מלאכה בפירות שביעית שכרן שביעית מאי שכרן שביעית אילימא דיהבינן להו שכר מפירות שביעית נמצא זה פורע חובו מפירות שביעית והתורה אמרה ילאכלה מיולא לסחורה ואלא הקדוש שכרן בקדושת שביעית ומי קדוש מוהתניא האומר לפועל הילך דינר זה ולקום לי ירק (6) היום שכרו מותר לקום לי ירק בוי היום שכרו אסור אמר אביי לעולם יהבינן ליה שכר מפירות שביעית ודקא קשיא לך לאכלה ולא לסחורה דיהביה ניחליה בצד היתר כדתנן "לא יאמר אדם לחבירו הטלה

אבהו א"ר יוחנן קנס הוא שקנסו בו ודאי משום גזרה לא שייך למיגזר כדפריי דאי מטעם מיחליף הוא לא היה לנו לחלק בין פועל דיין נסך לפועל דשביעית וכן בשביעית גופיה לא היה לחלק בין חמרים לפועל אלא מטעם קנס הוא וחכמים שקנסו ראו לקנוס בחמרים יותר משום דנפיש אגרייהו וכן פועל דיין נסך משום חומרא דיין נסך כדמסיק רבא בסמוך ודוקא בשנים אלו החמירו יין נסך ושביעית לפי שתופסין דמיהן ראוי לקנוס נשכר דהוי קלת כעין דמים אבל בשאר איסורי הנאה שאין תופסין דמיהם "מסתבר דלא קנסו: והתגן מברן וקדש בדמיהן מקודשת. מימה לפי מה שפירש בקונטרס לעיל בפרק ר' ישמעאל (דף נד:) דדוקא לקדש אשה התירו אבל לאיתה'נויי מינייהו אסור מדרבנן (ה) אבל לאיניש אחרינא שרו אותן מעות וה"נ גבי שביעית המעות אינם אסורין לאחרים יו כדאמר לעיל פרק רבי ישמעאל (שם) מאי קא פריך הא דקאמר אסור במתני׳ היינו דוקא לפועל שאסורין הן כמו למוכר דוקא וי"ל דאסור דמתני׳ משמע לכ"ע מיהו חימה מאי קפריך שאני יאה קאמת מהות במענה יא היאקה בפעל במהות יא המחלה מחור לימחלה אחור ומתני לכתחלה איירי יש לומר דאסור דמתני׳ משמע התם דהיינו בדיעבד בדעבד במוני שומר מחור לקדש ומעמא משום ליה אפילו בדיעבד נוע"ע חופי חילון ד: ד"ה מותר מידן: בדברה מקודשת. משמע הא בגוף הערלה אסור לקדש וטעמא משום דלים ביה שוה פרוטה וקשה בגופה נמי איכא שוה פרוטה בשלא כדרך הנאתן (י) או באפרן כדתנן (ממורה דף לד.) כל הנשרפין אפרן דלית ביה שוה פרוטה וקשה בגופה נמי איכא שוה פרוטה בשלא כדרך הנאתן (י) או באפרן כדתנן (ממורה דף לד.) כל הנשרפין אפרן מותר וי"ל כיון שכל זמן שהוא בעין אסור למכרו מן התורה כמו כן אסור לקדש בו אשה דהוי (י) כמו מכירה חשובה ויש בו הנאה כשמקדש את האשה דגמרינן (קידושין דף ב.) קיחה קיחה משדה עפרון וזה לא דמי לקיחה דשדה עפרון שראוי לקנות בו חפץ או לשאר הנאות: לקומ די ירק היום שברו מותר. פירוש דהוי כמו שכרו ללקוט מניאות שאין אלו דמי פירות שביעית וא״ת הניחא למ״ד (פ"ת דף ח) המגביה מליאה לחבירו קנה חבירו אלא למ"ד דלא קנה חבירו א"כ זה המלקט קנאם וכשנותנם לבעל הבית בדינר זה נמצא מוכר לו פירות שביעית י"ל דלא חשיב מוכר דיד פועל כיד בעה"ב דמי ועי"ל דשאני התם דאמר לא קנה חבירו עד שתבא מליאה לידו ואם ירצה המגביה יכול לזכות בה קודם שתבא לידי חבירו אבל הכא שאין המלקט מתכוין לזכות כלל לא בתחלה ולא בסוף וכשנותן לבעל הבית אז זכה בעל הבית וכי האי גוונא פי׳ ר״ת שילהי משילין (פינה דף לט: בד״ה הכא) גבי מילאן ונותן לחבירו דאמר רב נחמן כרגלי מי שנסמלאו לו ואע"ג דאית ליה לרב נחמן דלא קנה חבירו כיון שלא נתכוין לוכות הוא וכשנתנה לחבירו זכה חבירו: במצא זה פורע חובו מפירות שביעית. אומר רבינו יצחק דהקחורה שהיא אקורה בפירות שביעית היינו לקנות הרבה ביחד להוליך ממקום הזול למקום היוקר וכמו שהיו עושין אוספי שביעית שפסולין לעדות בפרק זה בורר (סנהדרין דף כו.) מטעם סחורה וכן פורע חובו מפירות שביעית שזה משתכר בפירות שביעית ולאו לאכלה קרינא ביה אבל אם הוא לוקט למכור על יד לקנות בו דבר אכילה אין דבר זו סחורה וכן שנינו פרק לולב הגזול (סוכה דף לט. ושם ד"ה וליתב) מבליע דמי אחרוג בלולב ובלא הבלעה נמי היה מוחר אילמלא טעמא דאין מוסרין דמי פירות שביעית לעם הארץ אלמא מותר למכור ועוד תגן במסכת שביעית (פ"ז מ"ג) לא יהא לוקח ירקות שדה ומוכר בשוק אבל לוקט ובנו מוכר על ידו משמע דאפילו לכתחלה וא״ת תיקשי רישא לסיפא רישא אסרה (ה) לוקח למכור בשוק משמע הא לוקט מותר ואפילו בשוק והדר תני לוקט ובנו מוכר על ידו הא למכור בשוק אסור ונראה דיש במשנה ברישא טעות סופר וגרס בשניהם לוקט מיהו יש ליישב הגירסא ואשמעינן דדין לוקח ולוקט שוין דבשניהם אסור למכור בשוק ורישא חנא לוקח וה״ה לוקט וסיפא לוקט וה״ה לוקח ויש ליחן טעם למה אסור יותר בשוק שכשמעמיד אנות בשוק דומה יותר שמשתכר בפירות שביעית ואע״פ שאמרנו שאסור לפרוע חובו מפירות שביעית משום דלאו לאכלה הוא מ"מ לקדש אשה מותר אע"ג דלאו לאכלה הוא כדאמרינן פרק האיש מקדש (קידושין דף נב.) מעשה באחד שקידש חמש נשים בכלכלה של שביעית ואמרו חכמים אין האחיות מקודשות הא אחרות מקודשות וטעמא *דמשום פריה ורביה אקילו ביה רבנן ומיהו יש לדחות דהתם דיעבד אבל לכתחלה אסור: דיהיב ניהדיה בצד היתר. וא״ת כיון דיהיב ליה בלד היתר מאי איריא דפועלים עושין בפירות שביעית הללו אפילו היו עושין מלאכה אחרת יהיו מותרין לפרען מפירות שביעית וי"ל דוקא כשעושין המלאכה בפירות שביעית עלמן אז אינו נראה כנותן שכר מה שפורען מפירות שביעית ומשום הכי נקט עושה מלאכה בפירות שביעית והעלם לאכלם דוקא דדומה שהם של שניהם יחד לאכלה אבל עושה במלאכה אחרת יכול להיות שהוא אסור דדומה שפיר שכר מלאכה:

ששינה מת כל ל משם מת מת לה לה לה מת המת לה מת להספקירן והוא דעת הסוס׳ וכ"כ הרמב"ן בסדר בהר וכן פסק בסמג בעשה קמ"ז ומ"ש הסוס׳ כדאמר לעיל פרי ישמעאל היינו לפי פירושם בהא ממתפין לאחרים להוא דל היים בהא מת המתם׳ בהא בדליסני להא ניה ש"ה במלח בדרך הנאסן א"ג י"ל דאיכה ש"ה פאל כדרך הנאסן א"ג י"ל דאיכה בהא מתר ב"ה במלח ב"ה במלח ב"ה במלח ב"ה במלח ב"ה במלח וכי ואפי להבוד בשוק והדר: מפורה שיש לה ליהטוח דרך הנאסן ואינו כן לא סמכה דעתה והוי מקס טעות: (ו) בא"ד אסור לקדש בו אשה דהוי חשובה כמו מכירה דיש בו: (ח) ד"ה נמלא וכי רישא אסרה ללוקח וכי ואפי למכוד בשוק והדר:

וקידש בדמיהן מקודשת הרי דהחליפין מוחר לאחרים מכ״ש שכרו ול״ע: ד"ה נמצא וכו' דמשום

איתא בירושלמי משביעית אר"י זאת אומרת שאסור ליקח אשה מדמי :שביעית ול״ע

הגהות הב"ח

(h) גם' והתניא האומר לפועל הילך דינר זה ולקוט לי ירק בו היום שכרו אסור לקוט לי ירק היום שכרו מותר אמר אביי כל"ל: (ב) רש"י ד"ה הפת כניתו (ב) דשי דיים השוכר וכו׳ בגמרת. נייב בדף זה ע"ב: (ג) ד"ח שכרו וכו׳ ובגמרא מפרש. "ב דף סה סוף ע"ח: וכו׳ דמשמע לגמרי ולא יכו לנוסמע לגמורי ולמו בעינן דנהנה נקדושת שניעית וכו' נשניעית גופיה לא היה לגו לחלק: י כמ טיט עבו כמכן. ד"ה והתנן וכו׳ אסור ננן אלמא לאיניש אחרינא שרו אומן מעות וה"נ גבי שביעית המעות וכו' פרק רבי ישמעאל א"כ מאי קא פריך לישני הא דקאמר. נ"ב פי' האי שכרו אסור דשביעית אינו אלא לומר דאסור לו קודם זמן הביעור דהיינו קודם איכלה לחיה מן השדה אותו המין שהגיע לו השכר ממנו וכשיגיע זמן ם ישכני מנוט וכשיגיע ומן הביעור חייב לבערו מן הבית והוא שיוליאנו מביתו להפקירו לכל ודרך הפקר מותר לאכול וזהו ביעור פירות שביעית שאמרו חכמים בכל מקום והיינו המעות אינס אסורים לאחרים כלומר אין דין איסור שביעית לאחר שהגיע זמן הביעור לאסרו לאחרים חורה לרוח כדעת הרמב"ם בפ"ז מהל' שמיטה דכבר השיגו הראב"ד אלא